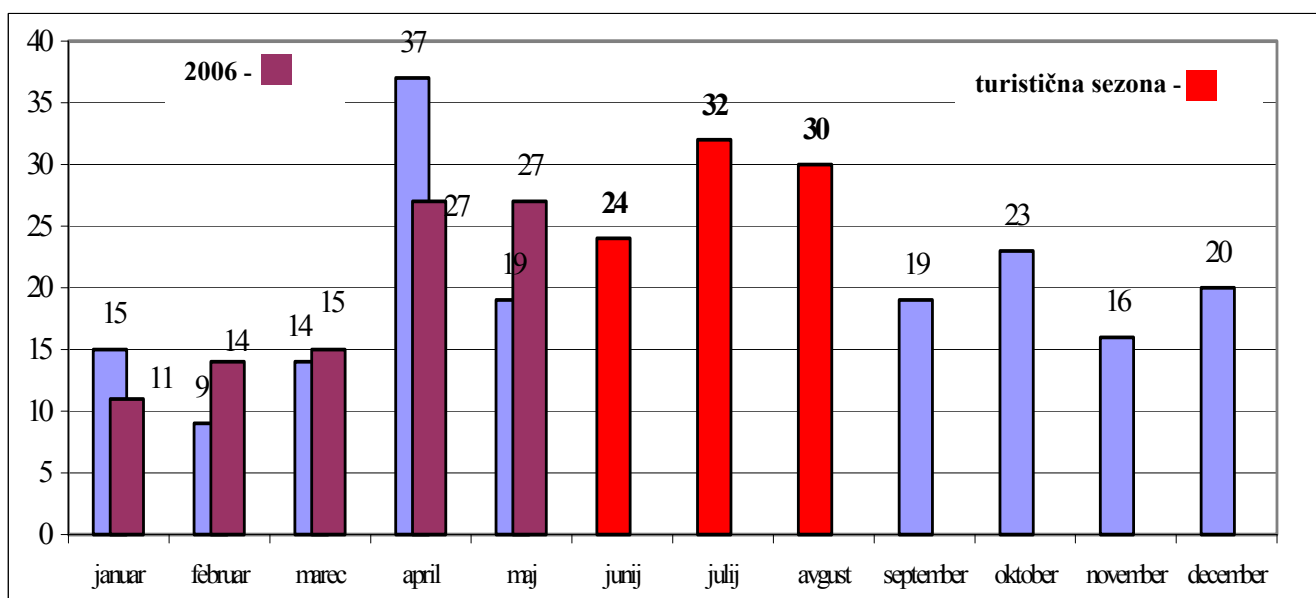

ANALIZA VARNOSTI CESTNEGA PROMETA V OBDOBJU JUNIJ – AVGUST LANSKEGA LETA

Stanje prometne varnosti v prvih petih mesecih letošnjega leta je v primerjavi z enakim obdobjem lani približno enako. Letos je umrlo 93 udeležencev v cestnem prometu, lani pa 94, medtem ko se je število telesno poškodovanih povečalo za 9 % (letos je bilo poškodovanih 3.856 oseb, lani pa 3.527).

V turistični sezoni (obdobje junij – avgust) se prometnovarnostne razmere vsako leto praviloma poslabšajo. Poleti je lani mesečno v povprečju umrlo 29 oseb, medtem ko jih je v prvih petih mesecih v povprečju umrlo 19.

Graf 1: Število umrlih udeležencev prometnih nesreč po mesecih v letu 2005

Večja gostota prometa ter raznovrstnost prometnih udeležencev, ki sta pglavitni značilnosti prometa v poletnih mesecih, ter objestnost in neupoštevanje prometnih predpisov na drugi strani so bili ključni razlog za poslabšanje prometnovarnostnih razmer.

V obdobju junij - avgust 2005 se je v primerjavi z istim obdobjem lani število vseh prometnih nesreč zmanjšalo za 30 %. Ob tega se je število prometnih nesreč s smrtnim izidom povečalo za 8 %, število prometnih nesreč s telesno poškodovanimi se je zmanjšalo za 22 %, število prometnih nesreč z materialno škodo pa se je zmanjšalo za 34 %. V prometnih nesrečah oz. za posledicami je umrlo za 8 % več udeležencev kot v enakem obdobju leta 2004, za 3 % je bilo manj hudo, za 28 % manj pa lahko telesno poškodovanih kot v poletnih mesecih leta 2004. Število hudo poškodovanih v prometnih nesrečah je ostalo v primerjavi z enakim lanskim obdobjem skoraj nespremenjeno.

Tabela 1: Število prometnih nesreč

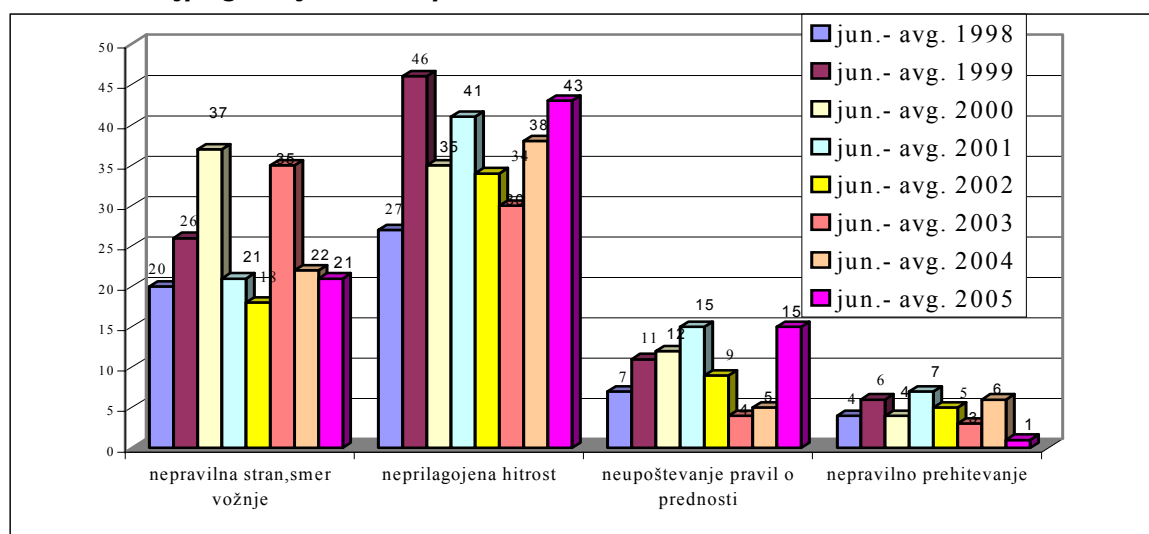
	skupaj	s smrtnim izidom	s telesno poškodbo	z materialno škodo
jun.-avg. 1998	8.606	68	1.436	7.102
jun.-avg. 1999	10.777	99	1.983	8.695
jun.-avg. 2000	10.179	100	2.355	7.724
jun.-avg. 2001	10.034	94	2.539	7.401
jun.-avg. 2002	10.214	73	2.856	7.285
jun.-avg. 2003	10.628	71	3.340	7.217
jun.-avg. 2004	11.096	73	3.634	7.389
jun.-avg. 2005	7.783	79	2.841	4.863
2005/2004	- 30 %	+ 8 %	- 22 %	- 34 %

Tabela 2: Posledice prometnih nesreč

	mrtvi	hudo telesno poškodovani	lahko telesno poškodovani	brez poškodb
jun.-avg. 1998	77	448	1.417	14.777
jun.-avg. 1999	114	632	2.043	18.539
jun.-avg. 2000	108	885	2.454	16.720
jun.-avg. 2001	103	746	2.804	16.161
jun.-avg. 2002	81	441	3.551	16.294
jun.-avg. 2003	78	478	4.321	16.598
jun.-avg. 2004	79	442	4.981	17.267
jun.-avg. 2005	86	430	3.567	11.327
2005/2004	+ 9 %	- 3 %	- 28 %	- 34 %

Najpogostejši vzroki prometnih nesreč

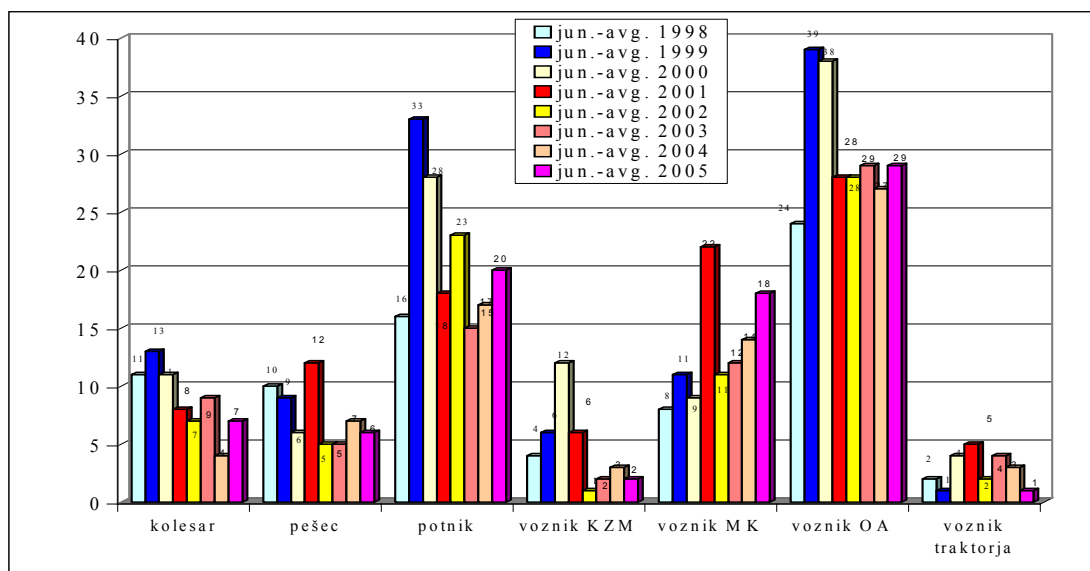
Graf 2: Najpogostejši vzroki prometnih nesreč

Najpogostejši dejavniki prometnih nesreč se načeloma ne spreminjajo tudi med turistično sezono. Bistvo problema ostaja enako - neprilagojena hitrost. S tem vzrokom je povezana tudi vožnja pod vplivom alkohola (tretjina povzročiteljev smrtnih prometnih nesreč je bila lani v turistični sezoni pod vplivom alkohola), vožnja pod vplivom mamil in drugih psihoaktivnih snovi, trenutni vremenski pojavi (vročina, pritisk ...) in druge okoliščine.

Vrsta udeležencev v prometnih nesrečah

Graf 3: Umrli udeleženci

V obdobju junij - avgust leta 2005 so v primerjavi s prejšnjimi leti opazne nekatere strukturne spremembe. Najbolj ogrožene vrste udeležencev sicer še vedno ostajajo vozniki osebnih avtomobilov (34 %) ¹ in potniki (23 %), vendar je značilnost zadnje turistične sezone tudi veliko število umrlih voznikov motornih koles, kar pa je ob večanju tovrstnega prometa na slovenskih cestah precej logična posledica.

Starostne skupine

Ljudje v starostni kategoriji med 18. in 24. ter 24. in 34. letom starosti so bili najbolj ogroženi, saj je v tej starosti v prometnih nesrečah umrlo 48 % prometnih udeležencev.

Tabela 3: Umrli po starostnih skupinah

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	Indeks 05/04
do 7	2	1	1	0	0	0	0	2	/
nad 7 do 14	0	1	3	1	0	2	1	2	200
nad 14 do 16	0	5	5	6	0	0	2	2	100
nad 16 do 18	3	5	6	4	3	3	2	2	100
nad 18 do 24	13	21	21	16	20	12	12	15	125
nad 24 do 34	16	18	17	29	9	11	16	26	162
nad 34 do 44	9	11	12	16	13	14	12	7	58
nad 44 do 54	11	17	16	8	8	15	16	11	69
nad 54 do 64	8	16	9	5	10	4	5	5	100

¹ Delež umrlih udeležencev v obravnavanem obdobju leta 2004

nad 64	15	19	18	18	18	17	13	14	108
--------	----	----	----	----	----	----	----	----	-----

Prometne nesreče glede na vrsto ceste

Tabela 4: Prometne nesreče s smrtnim izidom glede na vrsto ceste

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005							
avtocesta	5	11	3	3	4	10	8							
hitra cesta	4	3	4	4	6	4	3							
regionalna c. I. reda	9	8	7	7	9	4	7							
regionalna c. II. reda	17	33	8	19	10	20	11	21	8	20	12	21	8	22
regionalna c. III. reda	7	3	3	3	3	3	5	7						
glavna c. I. reda	16	25	17	26	11	20	15	10	15	4	10	6	13	
glavna c. II. reda	9	9	9	9	10	25	5	15	6	10	7	7	13	
lokalna cesta	7	14	9	11	6	6	9							
naselje z ul. sistemom	16	25	11	26	14	47	24	9	26	6	28	18	33	
naselje brez ul. sistema	9	15	24	15	39	11	26	16	28	6	6	6	33	

Najhujše posledice prometnih nesreč so bile v naseljih z uličnim sistemom.

Umri po dnevih v tednu

Ponedeljek in torek sta bila prometno najbolj varna dneva, saj je takrat umrlo 15 udeležencev prometnih nesreč oziroma 17 % vseh umrlih v turistični sezoni 2005. Ob koncu tedna se s povečanjem gostote prometa povečuje tudi število prometnih nesreč in s tem tudi število nesreč s smrtnim izidom. Najbolj negativno so v letu 2005 izstopali sreda, petek in nedelja.

Tabela 5: Umri po dnevih v tednu

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
ponedeljek	11	18	15	5	5	10	14	8
torok	1	12	11	9	8	11	6	7
sreda	10	14	10	16	7	7	11	16
četrtek	9	12	16	11	14	7	8	10
petek	17	18	22	18	15	11	14	16
sobota	16	23	17	25	10	14	13	9
nedelja	13	17	17	19	22	18	13	20

Vzroki prometnih nesreč glede na vremenske razmere

V obravnavanem obdobju se je ob jasnem vremenu, na suhi vozni površini zgodilo 58 % prometnih nesreč, katerih glavni vzrok je bila neprilagojena hitrost.

Samo 26 % prometnih nesreč se je zgodilo v oblačnem vremenu, glavni vzroki so bili neprilagojena hitrost, nepravilna stran/smer vožnje in neupoštevanje pravil o prednosti.

V deževnem vremenu, na mokrem vozišču se je zgodilo 13 % vseh prometnih nesreč, katerih poglavitna vzroka sta bila neprilagojena hitrost in nepravilna stran/smer vožnje.

Tabela 6: Prometne nesreče glede na vremenske razmere

	prometne nesreče					
	smrtni izid		s telesnimi poškodbami		z materialno škodo	
Jasno	46	58%	1.622	57%	2.876	59%
Deževno	7	9%	348	12%	665	14%
Oblačno	24	30%	826	29%	1.204	25%
Ostalo	2	3%	45	2%	118	2%

Tabela 7: Posledice glede na vremenske razmere

	Posledice							
	mrtvi		hudo telesno poškodovani		lahko telesno poškodovani		brez poškodb	
Jasno	50	58%	254	59%	1.995	56%	6.760	60%
Deževno	9	10%	51	12%	470	13%	1.486	13%
Oblačno	25	29%	117	27%	1.055	30%	2.899	26%
Ostalo	2	2%	8	2%	47	1%	182	2%

Prometne nesreče glede na gostoto prometa

Ob redkem prometu se je zgodilo 24 % vseh prometnih nesreč, katerih poglavitni vzroki so bili nepravilna stran/smer vožnje, nepravilni premiki z vozilom, neustrezna varnostna razdalja, neupoštevanje prednosti, neprilagojena hitrost in nepravilno prehitvanje.

Več kot polovica - 59 % vseh prometnih nesreč se je zgodila, ko je bila gostota prometa normalna. Glavni vzroki teh nesreč so bili neprilagojena hitrost, nepravilna stran/smer vožnje, nepravilni premiki z vozilom, neustrezna varnostna razdalja, neupoštevanje pravil o prednosti, in nepravilno prehitvanje.

Ob gostem prometu se je zgodilo 14 % prometnih nesreč, glavni vzroki pa so bili neustrezna varnostna razdalja, nepravilni premiki z vozilom, neupoštevanje prednosti, nepravilna stran/smer vožnje, neprilagojena hitrost in nepravilno prehitvanje.

Tabela 8: Prometne nesreče glede na gostoto prometa

	prometne nesreče					
	smrtni izid		s telesnimi poškodbami		z materialno škodo	
Gost	8	10%	323	11%	728	15%
Normalen	46	58%	1.718	60%	2.798	58%
Redek	25	32%	722	25%	1.149	24%
Zastoji	0	0%	8	0%	20	0%
Neznano	0	0%	70	2%	168	3%

Tabela 9: Posledice glede na gostoto prometa

	Posledice							
	mrtvi		hudo telesno poškodovani		Lahko telesno poškodovani		brez poškodb	
Gost	9	10%	40	9%	464	13%	1.912	17%
Normalen	49	57%	259	60%	2.148	60%	6.675	59%
Redek	28	33%	123	29%	870	24%	2.379	21%
Zastoji	0	0%	0	0%	12	0%	75	1%
Neznano	0	0%	8	2%	73	2%	286	3%

Tabela 10: Alkohol v prometnih nesrečah

	vse prometne nesreče				prometne nesreče IV. kategorije			
	št. PN	št. vseh pov.	št. alkoh. pov..	Povprečna alkoh.	Št. PN	št. vseh pov.	št. alkoh. pov.	povprečna alkoh.
1998	8.606	8.904	728	1,66	68	68	20	1,48
1999	10.777	11.162	907	1,64	99	103	29	1,55
2000	10.179	10.555	945	1,66	100	103	37	1,71
2001	10.034	10.356	951	1,66	94	99	41	1,57
2002	10.214	10.430	974	1,56	73	76	28	1,40
2003	10.628	10.706	1.115	1,56	71	75	30	1,66
2004	11.096	11.260	1.055	1,51	73	76	23	1,52
2005	7.783	7.453	871	1,52	79	83	27	1,30
2005/2004	- 30 %	- 34 %	- 17 %	0 %	+ 8 %	+ 9 %	+ 18 %	- 14 %

Tudi alkohol v juniju, juliju in avgustu leta 2005 ni bil zanemarljiv element nastanka prometnih nesreč. Od skupaj 83 povzročiteljev smrtnih prometnih nesreč jih je bilo kar 32 % pod vplivom alkohola.

Policijski ukrepi²

Policisti so v poletnih mesecih leta 2005:

- ugotovili 96.895 (174.677) kršitev cestnoprometnih predpisov,
- izrekli 21.469 (2.913) opozoril,
- odredili 57.212 (59.102) alkotestov, od katerih je bilo 5.656 (7.454) pozitivnih, odklonjenih pa 576 (912),
- odredili 808 (1.270) strokovnih pregledov - alkohol, od katerih je bilo 291 (386) pozitivnih, odklonjenih pa 218 (544),
- začasno odvzeli 4.424 (6.161) voznških dovoljenj,
- zasegli 12 (50) motornih koles oziroma koles z motorjem,
- odredili 721 (906) strokovnih pregledov zaradi mamil, od katerih jih je bilo 125 (141) pozitivnih, 150 (197) negativnih, 433 (559) oseb pa je odklonilo strokovni pregled.

² Podatki so za obdobje 01.06.2005 – 31.08.2005 (v oklepaju pa za obdobje 01.06.2004 – 31.08.2004)